

Underviste med kroppsmaling

Å male muskler og sener på kroppen til en person kan være god undervisning i anatomi, fikk deltakerne på AMEE-konferansen både høre og se.

1 700 personer fra hele verden var nylig samlet i Trondheim til stormønstringen innen medisinsk utdanning, AMEE-konferansen (Association for Medical Education in Europe). De fire medisinske fakultetene og Legeföreningen var lokale medarrangører. Det var stor interesse for å høre Paul G. McMennamin fra University of Western Australia fortelle om sine erfaringer med å ta i bruk kroppsmaling i undervisning av overflateanatomi for medisinstudenter.

– Han hevdet at studentene husket bedre når de ble satt til å male frem musklene og senene, at det ga en fornemmelse av nærhet, nesten som disseksjon. Men det fungerte nok bedre på muskler enn å tegne inn magesekken, sier professor Steinar Westin, som var pressekontakt på konferansen.

Treningssimulator

Geir Jacobsen, leder av den lokale organisasjonskomiteen, forteller at fokuset på problembasert læring (PBL) nå erstattes mer av kvalitetssikring av kliniske ferdigheter og «hands-on»-erfaring. Under konferansen viste hans arbeidsplass NTNU blant annet

Studentene husker anatomiundervisningen bedre når de maler frem muskler og sener, mente en foreleser. Foto Synnøve Ressem/NTNU Info

frem ferdighetslaboratoriet på det medisinske fakultet, hvor studenter og ansatte kan trene på forskjellige simulerte situasjoner.

– I denne settingen tar vi etter måten flypiloter trenes på. Inne i det opprettede operasjonsrommet kan for eksempel de som styrer endre «pasientens» puls, respirasjon og blodtrykk. Slike og andre kliniske markører må så deltakerne håndtere etter hvert som de oppstår. Simulatoren kan også brukes til trening på akutte situasjoner innen fødselsomsorgen. En viktig del er i tillegg debriefingen som skjer etter at den kliniske utfordringen er avklart, sier Jacobsen.

Teknologi

Westin synes de nye trendene innen utdanning nå går mer på det teknologiske enn på det ideologiske.

– Det ble mye snakk om IT-revolusjonen i undervisningen, med simulering og bruk av spill og annen datateknologi. En foreleser mente at dagens unge rett og slett ikke lærte på samme måte som før, at de nå lærte mer ved å leke enn ved å lese, sier han.

Jacobsen viste til at samme foreleser kalte fremtidens medisinstudenter for «digitale innfødte» til sammenlikning med dagens generasjon av «digitale innvandrere». – Det lages nå videospill og rollespill med utdanningsperspektiv. Studentene lærer å samarbeide med kolleger og med andre yrkesgrupper, og får se at de overviner vanskeligheter knyttet til diagnostisering og oppøvelse av ferdigheter. De får også tilbakemelding med én gang om hvilke valg de ikke burde tatt, noe som raskt fører til «game over», sier han.

Men lederen av organisasjonskomiteen understreket samtidig at slike spill helt overser den personlige kontakten som må være til stede mellom lege og pasient, og at den er uegnet til å lære god kommunikasjon.

Egner seg ikke

Jacobsen var også opptatt av sesjonen om dilemmaene når lærerne møter medisinstudenter de mener ikke egner seg som leger.

– Mange av klagen mot leger skyldes dårlig eller uhensiktsmessig kommunikasjon eller uønskede holdninger i lege-pasientforholdet. Her er det viktig å være oppmerksom på hvordan man kan avdekke et mulig problem tidligst mulig, og avklare

Geir Jacobsen ledet den lokale organisasjonskomiteen. Foto Tidsskriftet

mulige måter å rådgi på, sier lederen av Jacobsen.

Mange av deltakerne mente også at det er en generell mangel på forskning innen medisinsk pedagogikk, blant annet i å sammenligne ulike undervisningsmodeller.

– Det må forskes til for å se på hva som forstås med grunnleggende ferdigheter og hvordan man skal tilegne seg dem. Man kan tro noe er bra, men forskning må til før vi vet hva som er bra. I likhet med klinisk praksis må også undervisningen være mest mulig evidensbasert for å kunne velge riktig, sier Jacobsen.

Han viste også til tilbakemeldinger fra studentene på at de ønsker seg mer utdanning innen lederskap. NTNU-professoren ser også for seg et paradigmeskifte knyttet til økt globalisering og mobilitet. Han sier at man tidligere tok for gitt at en engelsk medisinstudent gjennomførte hele studiet i England og jobbet der etterpå.

– Utdanningene må i tiden som kommer ta inn over seg at studentene vil hente kunnskap rundt omkring i flere land i løpet av studiet, og at de i perioder også kan komme til å praktisere faget sitt på ulike steder og under ulike betingelser i løpet av karrieren, sier han.

Cecilie Bakken

cecilie.bakken@legeforeningen.no
Avdeling for informasjon og helsepolitikk